

Bjarne Grandum

Skjerp på Fåsten i Tynset

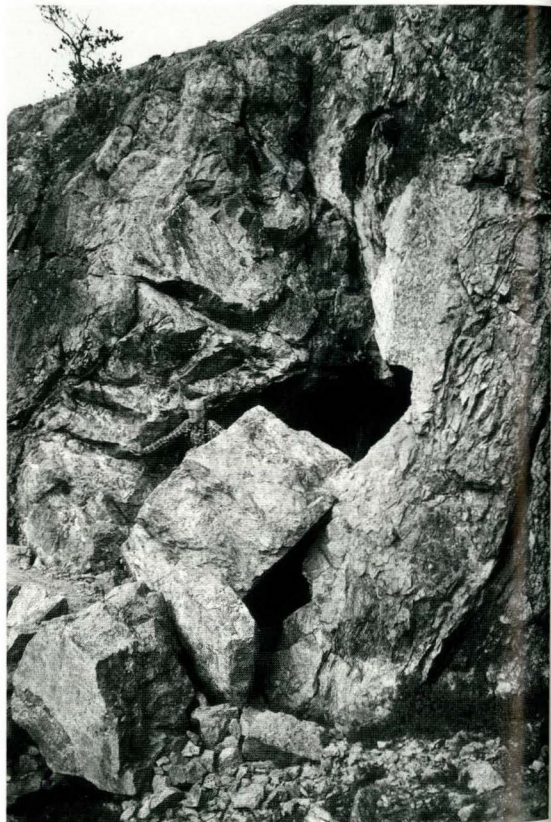
Noen har kanskje lagt merke til at kompassnåla av og til oppfører seg litt merkelig ved toppen av Fåsten i Tynset. I tidsskriftet Norges Geologiske undersøkelser nr. 126 fra 1925 er det avmerket et skjerp med navnet "Fåstenen skjerp". Undersøkelser er gjort for å finne ut mere om dette.

Like oppunder toppen på vestsida finner vi et lite gruvehol. Gruvegangen er et par meter i tverrmål og går 4 m vassrett inn i fjellet. Bergarten her virker svært mørk fordi den har et sterkt innslag av et mørkeblått eller svart mineral.

En røntgenundersøkelse, foretatt av Mineralogisk-geologisk museum ved Universitetet i Oslo, viser at det svarte mineralet er kromitt. Dette mineralet er svakt magnetisk og det forklarer misvisningen på ei kompassnål, sier museet.

Sjølve grunnstoffet, krom (Cr), er et kvittglinsende, meget hardt metall. Det brukes som tilsetning til jern (kromstål), og som motstandsmetall i legeringer med nikkel (kromnikkel) og aluminium (kantal) m.m. Det brukes til forkromming, laging av fargestoffer m.m.

Norges geologiske undersøkelser har ingen opplysninger om når skjerpinga har skjedd. Men Per Oddlien, f. 1906, har hørt av sin far at det var gruvedrift på Fåsten i slutten av forrige århundre. Ute på en skrent ca. 30 m vestafor gruveholet

En stor steinblokk har falt ned og stenger delvis inngangen til kromgruva på Fåsten. Foto: Bjarne Grandum, 1992.

kunne Per vise oss tomte etter kvilebua, ca. tre ganger fire meter golvflate.

Like til høyre for gruveinngangen er det påbegynt et skjerp. Men her har skjerpene bare truffet på den grønnaktige steinen som det er så mye av i området. Også den ble sendt inn til røntgenundersøkelse. Det viser seg at det grønne mineralet i steinen er serpentin,

men det er ikke dette mineralet det er drevet skjerp på, poengterer Mineralogisk-geologisk museum.

Tysk observasjonspost på Fåsten?

Dette holet har en tilnærmet kubisk form, ca to ganger to ganger to meter. Etter frigjøringa i 1945 kunne en finne et tak over dette rommet. Taket var laget av granne furustranger, dekket med milmåssåtorv. Det ble dermed et godt kamuflert rom med flott utsikt sørover

dalen mot Alvdal.

“Vi har ikke funnet noen annen forklaring på dette enn at det må være bygd av tyske soldater i sommerhalvåret 1944. Peder Oddlien kan bekrefte at tyske soldater ofte tok seg en tur opp på Fåsten på den tida. Det mest sannsynlige må være at de drav med peiling av norske illegale radiosendinger!

Adresse:

Bjarne Grandum, Tynset

Råtne rester fyller i dag mye av hola. Foto: Bjarne Grandum, 1992.